

Ljubljana, 17. 4. 2020

Usmeritve za izvajanje vajeniške oblike izobraževanja v času trajanja izvajanja ukrepov za obvladovanje epidemije COVID-19 – 1. del

Vajeniška oblika izobraževanja poskusno poteka na izbranih šolah že tretje šolsko leto. PUD je obvezna sestavina izobraževalnih programov v vajeniški obliki in ima definirane operativne učne cilje. Opravljena obveznost PUD je pogoj za uspešen zaključek letnika. Šole izvajajo vajeniško obliko na različne načine, odvisno od števila vajencev oz. velikosti vajeniških oddelkov ter potreb delodajalcev. Z zaprtjem šol zaradi epidemije so se prekinile vse oblike praktičnega izobraževanja pri delodajalcih. Vajenci (po statusu so dijaki) so vključeni v proces izobraževanja na daljavo v okviru svoje šole in s tem ohranjajo pomembne stike tako z učitelji kot s svojimi sošolci.

Interventni zakon (ZIUZEOP, UL RS, 49/2020) je v 46. členu v točki 1 jasno opredelil: *»Če zaradi epidemije dijakom, vajencem in študentom v zaključnih letnikih ni bilo omogočeno praktično usposabljanje z delom in praktično izobraževanje pri delodajalcih, se jim to prizna kot opravljeno, če imajo zaključene pozitivne ocene pri vseh strokovnih modulih v zaključnem letniku«*. Na tej osnovi **vajenci zaključnih letnikov** še naprej sodelujejo v izobraževanju na daljavo oz. izvajajo priprave na zaključni izpit (pripravljalna dela za izdelek ali storitev in pripravo dokumentacije).

Pri **vajencih, ki niso v zaključnih letnikih**, pa je pri odločitvah v zvezi izvajanjem vajeniškega PUD treba upoštevati dejanske razmere na šolah in pri delodajalcih. V vsakem primeru šola za vajence nadaljuje prilagojeno obliko izobraževanja na daljavo. Pri načrtovanju in izvedbi izobraževanja na daljavo sodelujejo učitelji strokovnih modulov, praktičnega pouka, organizator PUD ter mentorji v podjetjih, če razmere to dopuščajo. Izhodišče za načrtovanje in izvedbo izobraževanja na daljavo je načrt izvajanja vajeništva (NIV).

Izobraževanja na daljavo vključuje dejavnosti, ki bi sicer bile povezane z delom v podjetju, le da gre v tem primeru bolj za njihovo teoretično osvetlitev. K povezovanju teorije in prakse lahko prispevajo video posnetki posameznih segmentov dela in delovnih procesov, ki jih učitelji lahko uporabijo pri doseganju načrtovanih ciljev. Poleg tega lahko učitelji v pouk na daljavo vključujejo tudi: pregled in dopolnjevanje vajeniškega dnevnika, pripravo projektnih nalog, izhajajoč iz dnevnika, cilje modulov odprtega kurikula, utrjevanje in nadgrajevanje ključnih kompetenc, npr. digitalne pismenosti.

Pri odločanju glede priznavanja manjkajočega dela praktičnega usposabljanja z delom, ki ga zaradi izrednih razmer dijaki niso mogli opraviti, podajamo naslednje usmeritve:

- Če je bilo predvideno, da se bodo vajenci praktično usposabljali z delom do konca šolskega leta, vključno z delom počitnic, obstaja možnost, da bodo v primeru sprostitve omejitev PUD lahko opravili.

- Če izvedba PUD v načrtovanih okvirih v letošnjem šolskem letu ni oz. ne bo mogoča, se po zgledu zgoraj omenjenega člena interventnega zakona neopravljen PUD prizna kot opravljena obveznost tudi za vajence v nižjih letnikih.

Priporočamo, da se glede na dosežene standarde znanja posameznega dijaka, šola in delodajalec dogovorita, kako in na kakšen način bodo v naslednjih šolskih letih vajenci osvojili znanja in veščine, ki jih v letošnjem letu z izobraževanjem na daljavo morebiti niso. Trajanje izobraževanja se zaradi tega vajencu ne podaljša. Končno vodilo je, da neopravljene obveznosti dijakov ne bi ovirale pri izpolnitvi pogojev za napredovanje v višji letnik.

Usmeritve bomo dopolnjevali skladno s sklepi in predpisi pristojnih ministrstev ter v dogovoru s pristojnimi zbornicami.

Usmeritve so pripravili svetovalci CPI v sodelovanju z MIZŠ. Uredila in lektorirala Danuša Škapin.